

ΣΕΛΙΔΟΔΕΙΚΤΗΣ

Πρώτες εντυπώσεις και σχόλια από βιβλία που απασχολούν ή πρόκειται να απασχολήσουν την επικαιρότητα

ΓΡΑΦΕΙ Η ΧΡΥΣΑ
ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Κατασκοπεία με τον τρόπο του Σόμερσετ Μομ

Ο Άγγλος μυθιστοριογράφος και διηγηματογράφος Σόμερσετ Μομ (Παρίσι 1874 - Νίκαια 1965), ο συγγραφέας των εμβληματικών έργων *Ανθρώπινη δουλεία* και *Στην κόψη του ξυραφιού*, δίνει την προσωπική του εκδοχή όταν περιγράφει τον «πόλεμο» των κατασκόπων των αντιπάλων δυνάμεων κατά τη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου. Εκθέτει μυθιστορηματικά, μέσω της τρίτοπρόσωπης αφήγησης, ορισμένες από τις πεripeteίες του κατά τη διάρκεια της θητείας του ως πράκτορας στη Βρετανική Μυστική Υπηρεσία Πληροφοριών.

Ο Ασεντεν, θεατρικός συγγραφέας, στρατολογείται από ένα υψηλόβαθμο στέλεχος των Μυστικών Υπηρεσιών και του ανατίθεται η αποστολή να ταξιδέψει στη Γενεύη και να συλλέξει χρήσιμες πληροφορίες για τις κινήσεις των Γερμανών, αξιοποιώντας τις επαφές του με διάφορους πράκτορες. Αν και άπειρος, θα επιδείξει προσαρμοστικότητα, θα είναι προσεκτικός αλλά και παρατηρητικός με τους συνδέσμους του.

Ο Σόμερσετ Μομ, αξιοποιώντας τις εμπειρίες του, παρουσιάζει τον σκοτεινό και αντιφατικό κόσμο των κατασκόπων, το υποδόριο κυνήγι του αντιπάλου, την εξαπάτηση, τη χειριστική στάση, την προδοσία και τους συνήθεις εκβιασμούς. Ο ήρωας, με εφρόδια την ευφυΐα του, εξετάζει κάθε πτυχή των υποθέσεων που αναλαμβάνει, κρίνει, συνδυάζει και προσπαθεί να γίνει πειστικός στους αντιπάλους και τα θύματά του ώστε να αποσπάσει τη χρήσιμη πληροφορία αλλά και να εξουδετερώσει τον αντίμαχο και ανταγωνιστή του. Σε έναν κόσμο όπου είναι δύσκολο να διακρίνει κανείς την αλήθεια από το ψέμα, τις καλές από τις κακές προθέσεις, επιβιώνει αυτός που κρατάει ισορροπίες και αποφεύγει να υποτιμήσει τον άλλον ή να περάσει το όριο των δυνατοτήτων του, κάτι που είναι πολύ πιθανόν να τον οδηγήσει στην καταστροφή.

Το προτέρημα που διαθέτει η ιστορία ενός άπειρου αλλά αποτελεσματικού κατασκόπου έγκειται στην εσωτερική ματιά με την οποία εξετάζει όλα τα περιστατικά, η οποία παραπέμπει, λόγω της ακρίβειάς της, στην αποκάλυψη χαρακτηριστικών της ανθρωπίνης φύσης, όπως αυτά ξεδιπλώθηκαν, άλλωστε, στα σπουδαία μυθιστορήματα και τα διηγήματα του συγγραφέα.

Και μπορεί να διαφαίνεται ασάφεια στα λόγια των πρώων, να χρησιμοποιούνται μυστικά και ψέματα για να δημιουργηθούν περιπαισμοί, ωστόσο είναι βέβαιο ότι ο κατάσκοπος του Σόμερσετ Μομ, ο Ασεντεν, στηρίζεται αποκλειστικά και μόνο στην ευφυΐα και τη σύνεσή του και όχι στη δύναμη των όπλων, για να αντιμετωπίσει τον «άλλο», τον εχθρό.

Το συγκεκριμένο έργο ενέπνευσε τον Άλφρεντ Χίτσκοκ για την ταινία του *Μυστικός πράκτορας*, αλλά έγινε επίσης το πρότυπο για τα έργα των Γκράχαμ Γκριν και Τζον Λε Καρέ, οι οποίοι δημιούργησαν ήρωες και όχι υπερήρωες, όπως έκανε ο Ιαν Φλέμινγκ, που περισσότερο στηρίχθηκε στο θέαμα και λιγότερο στην ενδοσκοπήση.

Η μετάφραση των Μαρίας Λαϊνά και Μάνιας Μεζίτη μεταδίδει συγκαταμένα την αγωνία των ατόμων που επιλέγουν να ζήσουν ριψοκίνδυνα.

William Somerset
Maugham
ΑΣΕΝΤΕΝ
Ή Ο ΒΡΕΤΑΝΟΣ
ΠΡΑΚΤΟΡΑΣ

Μπφ. Μαρία Λαϊνά
και Μάνια Μεζίτη
Εκδ. Πατάκης 2024,
σελ. 392
Τιμή 20 ευρώ